

ע.ע.

פרוטוקול מס' 34

מישיבת ועדת הפנים

שהתקיימה ביום ד', י"ג באייר תשי"ב (14.5.52)

בשעה 8.30

משתתפים:

- י. ספיר - היו"ר
- ע. אסף
- י. בן-צבי
- ד. הכהן
- א. חביבי
- חזני
- א. פרי
- ש. פרלשטיין

מזמנים:

- מר רוטנברג - משרד הפנים
- מר זילביגר - משרד המשפטים
- מר בן-עסי - ראש עיריית נתניה

היו"ר י. ספיר:

אני מתכבד לפתוח את הישיבה.
לפני שאנו עוברים לדיון על הצעת חוק
לתיקון פקודת העיריות, ברצוני למסור כמה דברים לידיעתכם.

כזכור לכם, בזמן הדיון על עניני
המסורה קבענו, בהתאם להצעה שהושמעה, לקיים ישיבה משותפת עם ועדת
החוץ והבטחון לשם דיון במכת הגניבות, כתבתי אז בענין זה ליו"ר
ועדת החוץ והבטחון והוא הסכים לכוון, אך בינתיים עברו שבועות מספר
והדבר לא נעשה. לבסוף קבעתי עם יו"ר ועדת החוץ והבטחון לקיים
בהקדם האפשרי ישיבה משותפת של שתי הוועדות, כי המצב בשטח זה לא
הוסב.

קבלנו תשובה מאגודת העתונאים בחיפה
בענין מאסר העתונאים. הם הודיעים לנו, כפי שכבר נכתב בעתונות, כי
בינתיים הודיעה להם המסורה על טגירת התיקים. (קודא את המכתב)
לי נראה שאין לנו כרגע מה לעשות. מאחר שהתיקים נסגרו, איני יודע
אם מענייננו לעודר את השאלה, אלא לחכות להודעות שהבעיה תעורר
מחדש, כי אחרת אנו צריכים להכנס לבירור הבעיה לא על יסוד פנייה
אלינו, אלא על יסוד העתק מכתב שנשלח למישהו אחר.

קיבלנו העתק מכתב של ראש עיריית
רמלה לאפוטרופוס על נכסי נפקדים, אשר בו הוא תובע ממנו לטפל
בבקיון בורות השופכין הנמצאים בתחום נכסיו. המכתב נשלח אמנם
לאפוטרופוס, אך מצאתי לנכון לפנות אליו בבקשה להמציא לנו את
חוות דעתו בענין.

ישנן עוד שתיים שלוש תלונות, אחת
ממעברת סקיה ואחת ממעברת רמלה - פניתי לשר המסורה ובקשתי הסבר.
נתקבלה עוד תלונה מקבוצת אנשים נגד משטרת ירושלים בקשר לחוסר
פעולה מתאימה. גם בענין זה פניתי בבקשת הסבר מאת המפקח הכללי על
משטרת ישראל. כאשר נקבל את ההסברות, נוכל לטפל בתלונות.

ע.ע.

קיבלנו העתק מכתב שנשלח ע"י סיעות האופוזיציה בעיריית עכו אל שר הפנים. פניתי לשר הפנים וביקשתי את חוות דעתם בנידון. קיבלתי העתק דו"ח של מנהל האגף לשלטון עצמי במשרד הפנים, שבו הוא קובע את עמדתו למעייפים השונים של התלווה. ישנן פה כמה נקודות הראויות לטיפול הועדה. היות והעניין אינו מופנה באופן יסיר אלינו ואין אחריותנו עליו, אני חושב שאביא את השאלה בתזמנות הראשונה רק לגבי נקודות עקרוניות, על מנת שהועדה תחווה את דעתה עליהן.

גם סיעות האופוזיציה במועצת ירידה "הרצליה" פנו למשרד הפנים ושלחו לנו העתק מכתב, שבו מובאת התנגדות לענין תשלום מסכורת לסגני יו"ר המועצה. היות ובעיה זאת נתעוררה לא רק במועצת הרצליה, היא ינדונה במסגלה, והיא החליטה לאשר מסכורת לסגן אחד בלבד, מלבד שלוש הערים הגדולות, שבהן יש מקום לסגני סגנים. איני יודע מסוים מה קבעה הממשלה בהחלטתה זו שענין זה יובא לוועדת הפנים. כבר אמרתי למנהל משרד הפנים, שזוהי הפעם הראשונה בה שהממשלה פונה לוועדת הפנים של הכנסת להביע את דעתה לגבי החלטה שנתקבלה בישיבותיה. ישנם דברים רבים הקשורים בעיריות שהממשלה קובעת ומפריעה בהן ואינה פונה לוועדת הפנים. לא הייתי ממליץ לוועדה שתקבל על עצמה את האחריות בפני הצלבן לגבי הענין הזה. אני מציע שהועדה תודיע למשרד הפנים, כי איננה יכולה להכנס לענין זה.

מר זילבינגר:

החוק קובע, כי ראש העיר וכל סגן מסגניו יכולים לקבל מקופת העירייה אותה מסכורת שתיקבע מזמן לזמן ע"י משרד הפנים.

דוד הכהן:

אני בעד זה שבכל העיריות יהיה רק סגן אחד בשכר.

ע. אסף:

אני סבור שענין כה נכבד מבחינה קונסטитуציונית, אי-אפשר לדון עליו רק על יסוד שיחה בין בא-כוח הממשלה ויו"ר הועדה. אני מציע לוועדה לבקש את ההחלטה בכתב.

היו"ר י. ספיר:

בישיבת הממשלה הסל על שר הפנים לבוא בדברים עם ועדת הפנים ולסמוע דעתה בנידון. מנהל משרד הפנים פנה אלי כיו"ר הועדה וביקש ממני להביא את הענין בפני הועדה. לדעתי, אנו צריכים להחליט עתה אם ברצוננו לחוות דעה בנידון, או לא.

ע. אסף:

אני מציע שיו"ר הועדה יפנה למשרד הפנים ויבקש בכתב את נוסח הפנייה אלינו.

דוד הכהן:

אני מצטרף לדעת קודמי.

א. פרי:

אני כמובן הייתי מקבל בדצון שהממשלה או שהפנים יפנו אלינו לא רק בענין זה, אלא יבקשו את חוות דעתנו בכל השאלות הקשורות בטיפול הועדה. מבחינה זו אצל מסכים לשר ספיר, אך אני רואה את השאלה שהוצגה כחשובה ביותר, ואם כבר נתקשרנו למסורת חוות דעת, אני מציע שבדון על כך. אני רואה כי שאלה זו צריכה גם בחוק החדש שהוגש לנו. אם נחליטה לדון על כך, אני אומר מראש שלי יש דעה אחרת מאשר זו שהביע חבר הועדה דוד הכהן. אני בעד תשלום מסכורת לסגני סגנים. איני חושב שכל הפונקציות בעירייה צריכות להיות מרוכזות בידי ראש העירייה בלבד.

היו"ר י. ספיר:

התקשרתי עם משרד הפנים, ואני מחכה לנוסחה מדוייקת של הפנייה.

היו"ר י. ספיר:

אנו עוברים לדיון על החוק לתיקון
פקודת העיריות, ת"י"ב - 1952.

קודם כל, ישנו סעיף חדש, שאינו

מופיע בהצעת החוק, סעיף זה אומר:

"שינוי מונח 1. בכל מקום בפקודת העיריות, 1934, (להלן -
הפקודה) ובכל חוק או מסמך אחר שכתוב בו "אזור
עיריה" קרי "תחום עיריה".

בהגדרת המונח "בעל" נמחקו המלים:

"ובין כסוכן". ההגדרה אומרת:

"תקון
הפקודה

2.

הפקודה חתוקן כך:

(א) בסעיף 2, בסופו יווספו "הגדרות אלה:
"בעל" - לרבות אדם הטובל, או הזכאי לקבל,
הכנסה סכס, או שהיה מקבלה אילו היה הנכס
נותן הכנסה, בין בזכותו הוא ובין כבא-כח
או כגאמן, בין שהוא הבעל הרשום של הנכס,
ובין שאינו הבעל הרשום, כולל שוכר או
שוכר משנה ששכר נכס לתקופה שלמעלה משלוש
שנים."

בהגדרת המונח "מחזיק" לא חל כל

שינוי. ההגדרה אומרת:

"מחזיק" פירושו - אדם המחזיק למעשה בנכס
כבעל או כשוכר או בכל אופן אחר, למעט
אדם הגר בבית מלון או בפנסיון."

אנו עוברים לסעיף 101. בהגדרת המונח

"בנין", במקום המלים "שבאזור העיריה", ייאמר: "... שבתחום העיריה.
הגדרת המונח "אדמה הקלאית" חוקנה כדלקמן:

"אדמה הקלאית" פירושו - כל קרקע שבמחוז
העיריה שאינה בנין, המשתמשת מטע או משתלה
או ששק בעלי חיה או לגידול חוצרת הקלאית
או לגידול יער או פרחים; אלא קרקע כזאת,
אם היא נמצאת באזור מגורים או באזור מסחרי
ואינה עולה בשטחה על חמשה דונם, רשאית
ועדה השומה לראותה שלא כאדמה הקלאית בשים
לב לדרגת התפתחותו של אותו אזור;

בהגדרת המונח "רקע תפוסה" לא חל

כל שינוי, מלבד השינוי במלים "בתחום העיריה" במקום המלים

"שבאזור העיריה". הוא הדין גם לגבי ההגדרת "אדמת בנין"; "נכסים"
ו"מחזיק".

בהגדרת המונח "דייר משנה", נמחקו

המלים: "למעט אדם הגר בבית מלון או בפנסיון".

אני מבין אין הערות למעיתים הנ"ל

ואפשר לראותם כמקובלים.

"שווי לצורך ארנונה" פירושו -

- (1) לגבי בנין, אדמה חקלאית או קרקע תפוסה - דמי השכירות שנתקבלו מהשכרתם בשנת הכספים שקדמה לשנה שלגביה מוטלת הארנונה; ואם לא נתקבלו דמי שכירות או נתקבלו דמי שכירות שהם, לדעת ועדת השומה, סמליים או בדויים - דמי השכירות שלפי המשוער אפשר היה לקבלם - (א) לגבי בנין שאינו מוחזק בידי בעלו, אדמה חקלאית או קרקע תפוסה - בשנת הכספים האמורה;
- (ב) לגבי בנין המוחזק בידי בעלו - בשנה הראשונה להחזקת הבעל, או בשנה הראשונה שבה חלה על הבנין פקודת הגבלת שכר דירה (דירות), 1940, או פקודת ההגבלות על שכר דירה (בחז' עסק), 1941, הכל לפי המועד המאוחר יותר;
- (2) לגבי אדמת בנין - המהיר שלפי המשוער אפשר לקבל בעדה בדרך מכירה בשוק החפשי על ידי מוכר כרצון לקונה כרצון.

הקטע הראשון הוא בהתאם להערות שנשמעו

בועדה, כדי למנוע את התכנסות העלויה לצאת משיטתו במלה "מסויים" כגורם יחיד להדרכת ועדת השומה, הוכנסו הפעם הגדרות ברורות כאד. כמקום שלא נתקבלו דמי שכירות בכלל, או שהם סמליים בלבד, או שאדם ששכיר את הדירה למישהו, ובין בהסכם או בלי הסכם, הוא בודה סלבו דמי שכירות שאינם במציאות, לגבי 3 מקרים אלה אומרת ההצעה: "...ואם לא נתקבלו דמי שכירות או נתקבלו דמי שכירות שהם, לדעת ועדת השומה, סמליים או בדויים - דמי השכירות שלפי המשוער אפשר היה לקבלם". אם הסובר הוא בדירה שבעלה מחזיק בה וגר בה, אם הוא גר בה סלפני שנת 1940 והחזיק בה בשנת 1940 - אלה הם דמי השכירות שאפשר היה לקבלם באותה שנה. אם הוא נכנס לדירה בשנת 1945 - דמי השכירות של אותה שנה שבה נכנס לדירה, הכל לפי המועד האחר יותר.

לגבי "אדמת בנין", האם היועצים

המספטיים חושבים כי המבנה הניסוחי הזה שאיר מקום לאנשים רגילים להבין מטבט השון למה החוק מתכוון?

צ. זילביגר:

לא מצאנו לפי שעה ניסוח כחלים יותר. אני חושב כי אין כל אפשרות לגמח זאת כצורה ברורה יותר, הניסוח הזה משקף בדיוק את כוונת הועדה בנידון זה.

הי"ר י. ספיר:

בקור לסעיף 101 (2) לגבי אדמת בנין, היתה הצעה להוסיף את המלים "בהפחתה של אחוז מסויים", **עצרת יסודית להחלטות ועדת השומה**.

מר רוטנברג:

אנו בטלנו את ההפחתה הזאת, כי באנו לידי מסקנה שאין בה כל ערך מעשי. יש בהפחתה זו אולי טומנט פסיכולוגי, אך למעשה עידיה המפחיתה אחוזים מסויים, כגדילה לעונת זאת אח אחוז מסיה, אנו רואים בזה רק הוצאה מיותרת של עבודה אדמיניסטרטיבית, ולכן הצענו לבטל זאת. בהערכת השווי לצורך מס לגבי אדמת בנין, ועדת השומה אף פעם אינה לוקחת בחשבון 100 אחוז של מחיר השוק, אלא באחוזים מסויים מחמת למחיר השוק. הצעתנו היא, להשאיר את הסעיף כפי שהוא.

ע.ע.

היו"ר י. ספיר:
כמו כל רכוש אחר הזכאי לניכוי
אמורטיזציה, יש לענות גם
לגבי בנין, כי זוהי זכותו האלמנטרית. איני מהעלים ג' ו'ן הטובה
המועצה יכולה **אחילים** להעלות ה'תו המסך

ישנן שתי הצעות: אחת, כפי שהיא
מוסחת בחוק, ללא תוספת; שניה, אותו גוסח המופיע בחוק המקורי.
אני מוכן לנסח זאת באופן יותר קצר ולאסר: בהפחתה ל אחוזים
לפי החלטת המועצה. אני מוכן לקבוע 10% לגבי בנין מגורים ו-20%
לגבי בנין תעשייתי.

ע. אסף:
אם המועצה יכולה להעלות את המס
בהתאם לניכוי האחוזיה לאמורטיזציה,

מה הצורך בניכוי זה?

היו"ר י. ספיר:
זהו פרינציפ צורך.

מר רוטנברג:
אם נקבל את הצעת מר ספיר, נגרום בכך
י-צדק רב. לפי הצעתו, ככנין חדש
שהכנסתו גדולה, ניכוי האמורטיזציה יהיה בסכום גדול מעוד אמנין ישן
שהכנסתו קטנה אך התיקונים בו סרובים, ההפחתה תהיה קטנה. הרבה יותר
צודק יהיה לקבוע אפשרות של דירוג אחוזים לגבי בנינים חדשים ולגבי
בנינים ישנים.

היו"ר י. ספיר:
עם כל ההתחשבות בליקוי הזה, האותו
צריך לתקן בדרכים אחרות, ישנה פה
שאלה פרינציפיונית: האם אנו מכירים בזכות האלמנטרית לזכות את
הוצאות האמורטיזציה מהשווי לצורך ארנונה, או לא?

צ. זילביגר:
הכרירה היא, או לקבוע אחוזים קבועים
ולא להשאיר זאת לסמכות המועצה, או

בכלל לפסוח על כך.

היו"ר י. ספיר:
קיימת האפשרות שאנו נשאיר את קביעת
אחוז הניכויים להכרעת כל מועצה. בכך
יש הכרה בעצם הפרינציפ עם האפשרות להשאיר את ההכרעה לשיקול כל
מועצה ומועצה.

ע. אסף:
לדעתי, כל מועצה צריכה לקבוע את
גובה אחוז הניכויים. אי-אפשר לקבוע
דבר אחיד לכל השויות המקומיות. אני חושב כי נחמיה את המטרה בזה
שניתן לכך מעמד ונפתח פתח לשורה של הביעות שתהיינה מוצדקות מבחינת
מס הכנסה, אך לא מוצדקות מבחינת מס רכוש. אני בעד זה שלא נכניס
כל תוספת.

היו"ר י. ספיר:
ישנן 3 הצעות: (1) להשאיר את המעין
כפי שהוא מוצע בחוק; (2) לקבוע

אחוזים קבועים; (3)

נתקבלה ההצעה השלישית

המתייגות: א. פרי, ע. אסף.

ע.ע.

היו"ר י. ספיר:

בקשר לסעיף 101(ב), היתה הצעה להוסיף ת המלים "בהפחתה של אחוזים מסויימים" בקשר עם השינוי בערך המסבוע.

ההצעה לא בתקבלה

הסתייגות: י. ספיר. מציע הפחתה של 30%.

אנו ממתיכים בריון על הצעת החוק, (קורא סעיף 102).

א. פרי:

אני מציע למחוק בסעיף 102(א) את המלים "באישור שר הפנים".

ההצעה לא בתקבלה

הסתייגות: א. פרי, י. חביבי.

היו"ר י. ספיר:

היתה הצעה שלגבי רבונה על נכסים חבוא הגבלה של נכסימות, כי על רכוש כזה מוטל באופן כללי מס יותר גבוה מאשר על רכוש אחר, או נכסים אחרים. ברור כי מספר האנשים בהם נוגע החוק הוא חסיד קטן, ויש להניח כי באיזושהיא מועצה, האלמנט הזה ייצא חסיד במיעוט ובנסיבות כלה ירצה חסיד הרוב להטיל עליו מס גבוה. נשאלת השאלה, אם איננו צריכים לקבוע גבול מסויים. הייתי מציע לקבוע לא יותר מאשר 15-20%.

ע. אסף:

כאשר אנו דנים בבעיה זו, עלינו לראות את מני צדי המסבוע. לעיני העירייה עומת עומדת גם בעיה איוון הקציבה. העירייה חייבת להטיל את הוצאותיה על כל האזרחים. התוצאה היחידה של הצעת שר ספיר יכולה להיות, שהעירייה תהיה נאלצת להטיל מסים גבוהים יותר על החובשים שלגביהם חתיה כידת הקיפוח גדולה יותר. איני מציע להכניס בסעיף זה כל הגבלה.

דוד הכהן:

אני מציע לא לקבוע כל הגבלה, כי אם להשאיר זאת לנסייון המועצות ולאישור שר הפנים.

היו"ר י. ספיר:

אני עומד על הצעתי, להוסיף אחרי סעיף 102(א) את המלים: "לא למעלה מאחוז מסויים".

ההצעה לא בתקבלה

הסתייגות: י. ספיר

האם יש מקום לנסח פה את ההברלה לגבי דירות שחל עליהן חוק הגנת הדייר לגבי שכר דירה לבין דירות שחוק זה אינו חל עליהם?

מר רוטנברג:

אין צורך בכך. בסעיף ב' נאמר: "שעור הארנונה יכולים להיות שונים לגבי סוגים שונים של נכסים". סעיף זה חל גם לגבי בעיה זו.

סר רוטנברג:

בקרר למעין 100 (פ) סרר הניח
יחד עם סרר המספחים באו לידי מסמכה

למחור את הנלים "... עם טיב הבנין ...".

היו"ר י. ספיר:

לפי הצעה זו, חקבע הארנונה ע"י
כל מועצה לכל סוג ארנונה נפרדת.

ההצעה הנגדית היא, המועצה תקבע את הארנונה בצורה ל אחוזים
מהסוגי לורר ארנונה, כהחח ב עם סוג הבנין ומקוטו לפי הערכה
נומינלית.

א ירבו לנקוט לפי יטה צודקת,
יצטרכו לקבוע מספר רב של קטיגוריות, ואם יעזו זאת, יכבד על
המועצה להטיל מסים בצורה צודקת יותר כאשר אילו היתה מטילה מסים
לפי הסוגי המינימלי.

סר רוטנברג:

הנודד לגובה המסים הוא ההנחה
בהסידורים העירייה מספקת, ולכן

ההלווקה צריכה להיות לפי האיזורים, התוספת לנס-הכנסה באה כדי
לגבוע דירוג לפי המצב הסוציאלי.

היו"ר י. ספיר:

אני מביע לא להמשיך את הוויכוח
בנקודה זו, כי זיבה הבנה אביא

לפניכם את החת דעת המנאים המוסכמים.

(סר בן-עטי, רוב עירייה נחניה, נכנס לישיבה)

היו"ר י. ספיר:

הריני מתכבד להציג בפני הועדה
את ראי עירייה נחניה, סר בן-עטי.

סר בן-עטי:

אדוני היו"ר, חברי הועדה:
בקטתי את האסדרות להופיע בפני הועדה
בכדי להביע את דעתנו בענין ועדת ההנהלה. איני רוצה לנגוע ביחלה
הטניה האתם דנים בה - אלה הארנונה. בענין זה תספכו, כודאי, תעצומות
באופן מרוכז.

סר קרניצי ואנוכי - אני מציער כי
לרגלי טהלה בטחור לא יכול היה להופיע כאן - חיבנו כי מחובתנו
להביא את תשומת לבכם להצעת החיקון, סס' 60 (א), אשר קובעת ועדת
הנהלה, הצעת הפקודה אומרת: "למועצה תהא ועדת הנהלה קבועה, שתפקידה
לנהל את עניני המועצה, לחאס את פעולותיהן של ועדותיה, לפקח עליהן,
להשגיח בהחלטות המועצה והחלטות ועדותיה יוצאו אל הפועל כדין, ולטלא
כל מסיטה אחרת שתטיל עליה המועצה". לנו רואים בהצעת הפקודה הזאת
חתירה נגד כל הנהלה מסקית של העיריות, העירייה היא רשות קובעת,
והתפקיד של רשות מכצעת, לפי פקודת העיריות הקיימת, היה מוטל על
ראש העירייה, לא יתכן שהרשות הזאת והמסכות הזאת תוצא מרשותו של
ראש העירייה ותוטל על ועדת ההנהלה, אשר תהיה מורכבת לפי יחסי כוחות,
וועדת הנהלה זו לא תוכל כחור קולקטיב לנהל את עניני העירייה. פירושו
של דבר, אאנו מכניסים גורם נוסף לכל הגורמים אשר כבר החליטו ומחליטים
ומחליטים על עניני העיריות, היינו רוצים לראות בעיריות לא מוסדות
פוליטיים מפלגתיים, אלא מוסדות מסקיים של איזורי הערים שהן מיצגות.
ע"י הכנסת הגורם הזה אנו מבדילים את הפוליטיזציה של העיריות, ולא
זו בלבד שמסירים מעליהן את האחריות בעד הכיצוע, את האחריות בעד
המנגנון של המסק העירוני, אלא גם כובלים את כל היוזמה, שהיא
חסונה והכרחית במסק העירוני שלנו, או יותר נכון, בפיתוח הערים
שלנו. הערים שלנו אינן ערים פסטיקות, כל הערים חיות ומתפרנסות

ע.ע.

על אפשרות הגידול והפיתוח, את היוזמה הזאת אנו מקצצים.

בתור אלה אשר עמדנו על ערשיה
השלטון המקומי כבנין הערים בארץ למעלה משתי עשרות שנים, אנו
חושבים כי במידה שרצוי והכרחי שתיינה ליד העיריות ועדות אשר
משמשות למעשה הסוכנות של העיריות לבירור כל אותן הבעיות לפי
הענפים השונים, שהן ככינות ומיעצות לעיריה ביחס לכל אותו חומר
וכל אותן הבעיות היום-יומיות אשר העיריה בהרכבה המלא אינה יכולה
לטפל בהן, לא יתכן שתיווצר ועדה אחת אשר לה הימסר, בניגוד לוועדות
אחרות, כוח ומסכות של פיקוק ושל ביצוע. אני חושב כי מסכימו אחי
וראש הרשות המקומית במקום שמלא לפחות את אותו התפקיד אשר שמלא
הר בטמלה בקשר לאותו תיק שהוא סמונה עליו; לא תוכלו לתאר לעצמכם
שהכנסת המסים להרכיב ליד הטר הזה ועדת הנהלה אשר חנהל את משרדו
ותנהל את השירותים שהוא סמונה על ניהולם.

מתוך כך אנו מביאים לתשומת לבכם
ומבקשים שתביאו בחשבון את הניסוקים האלה בזמן שתדונו על הצעת
משרד הפנים לתקן את פקודת העיריות ולהוסיף את סעיף 60 (א) לפקודה.

היו"ר י. ספיר:
אם אני סכין נכון, אתה מתכוון בעיקר
לסעיף הדין על ועדת הנהלה, מה דעתכם
ביחס לוועדות בכלל?

מר בן-עמי:
אנו הנהגנו את שיטת הוועדות בעבודת
העיריות, ואנו מסכימים בכל לב
שהעבודה האוטומטית של העיריות חייבת להתנהל ע"י ועדות,
אשר למעשה משמשות הסוכנויות של המועצה. השיטה הזאת ידועה ומקובלת
בכל הנהלת השלטון המקומי בעולם.

היו"ר י. ספיר:
אם, למשל, העבוד שאלת הוועדות ומסכויותיהן,
האם יהיה זה נכון שהמועצה תמסור לוועדה
מסכויות מסויכות של החלטה במקום המועצה, או שוועדות כאלה צריכות
להיות רק ועדות מיעצות למועצה.

מר בן-עמי:
אנו חושבים כי הוועדות חייבות להיות
רק ועדות מיעצות בלי סמכות של החלטה.
בעירית נתניה, למשל, ^{נתוג}מי כל ועדה אשר מקבלת את החלטותיה פה-אחד,
רשאי ראש הרשות המבצעת לבצע את ההחלטות ולהביאן אח"כ לאישור
פורמלי של המועצה, וזה מתוך ההנחה שבכל ועדה כזאת מיוצגים באי-כוח
כל הסיעות של המועצה, באופן פורמלי חייבת כל החלטה והחלטה של
איזו ועדה שהיא לקבל את האישור הסופי של מועצת העיר.

מ. חזני:
מה לפי דעתך צריך להיות מעמדם של
הסגנים במידת שיחופם בהנהלה, האם
יש מקום למוסד של ראש העיר ומסגניו?

מר בן-עמי:
במידה שראש העיריה מעביר חלק מסכויותיו
לסגניו, הרי דינם של הסגנים לגבי
אותן הסכויות כדין ראש העיריה, אולם אין, לדעתי, ליצור קולקטיב
לניהול העיריה, כי דבר זה יביא לדיסורלינזציה בין המפקדות.

ס. חזני:

מה תפקידם של הסגנים בשעה שראש העיריה אינו מעביר אליהם כל סמכויות,

ובעיקר אם יש יותר מסגן אחד?

מר בן-עמי:

בזמנו, כאשר נוצר המוסד של סגן ראש העיריה, הכוונה היתה שהוא ימלא את מקומו של ראש העיריה בהעדרו, אולם בתקופת המדינה המושג הזה התרחב גם בקשר ליחסי הכוחות המפלגתיים בעיריות. כמובן, ישנה חלוקת תיקים בעיריות, בעיקר בערים הגדולות רצוי שהסגנים יקבלו על עצמם לפקח ולנהל שטחים מסויימים של העיר, אני רואה במוסד זה גם בזה שהוא סחנך ומדריך אנשים למלא תפקידים אחראיים בעתיד, כאשר סגן ראש עיריה מקבלות סמכויות בשטח מסויים, ראש העיריה אינו מתערב בכך, בעבודתו.

ס. חזני:

אותו תיאום שיכול להיות בין ראש העיריה וסגניו, יכול להיות גם בין ראש העיריה וסגניו, הנקראים בשם חברי ועדת ההנהלה.

מר בן-עמי:

פירושו של דבר, שאתם מציעים ליצור מנגנון של מטלה גם בעיריות. כמובן שזו תהיה הכבדה על התקציב.

אם הכוונה אינה לכך שחברי ועדת ההנהלה יקבלו משכורת, והכוונה אינה שהם יעבדו יום יום, זו תהיה עבודה פרטיזנית אשר רק תעכב את הביצוע, אך לא תביא כל תועלת למשק העירוני.

מר רוטנברג:

איני חושב כי ההנהלה יכולה להכביד על עבודת המועצה כזה שהיא חברת את העניינים ותביא למועצה דעה מוסכמת על עניינים מסויימים.

מר בן-עמי:

אין כוונתנו להגן על מעמדו של ראש העיר מבחינת הפרסיוזיה. אין זה נכון להגיד כימצד אחד ניתנים לוועדת ההנהלה סמכויות של פיקוח וביצוע, ומצד שני, תעזור לעבודת המועצה ע"ז שתכין את החומר, למטרה זו הצענו להקים ועדות שונות אשר תטפלנה בנושאים השונים, ועדת ההנהלה לא תוכל לבצע באופן יעיל את התפקידים האלה, אנו מתנגדים בעיקר לאפשרות שלועדת ההנהלה תינתן הסמכות של פיקוח וביצוע.

ס. חזני:

אם ועדת הפנים בכל זאת לא תקבל את הזעתך, האשר את הסעיף הזה ותאפשר למועצות הגדולות להקים ועדת הנהלה, מה דעתך ביחס להרכבה של ועדה כזאת, האם היא צריכה להיות פורמלית לפי אותו יחס הכוחות של המועצה, או רק מנציגי הכוחות המחזיקים את השלטון בעיר?

הז"ר י. ספיר:

נניח לרגע שהועדה אינה קשורה בנוסחה מסויימת, הנותנת לוועדת הנהלה כזאת סמכויות גדולות, בין אם במקום המועצה או במקום ראש העיריה, האם יש הצדקה להקים בכל מועצה ועדה, אשר מעמדה לא יהיה כמעמד ועדה רגילה, אלא היא תטפל בעניינים מסויימים לא במטכות קובעת, אלא מבצעת יחד עם ראש העיריה על מנת להקל על הפרוצדורה, למנוע את הויכוח במועצה עצמה במקרה שאפשר להגיע לידי הכנה והסכם בוועדה.

ע.ע.

מר בן-עמי:

במידה שועדת הנהלה כזאת לא תקבל סמכויות של פיקוח וביצוע לעבודה היום יומית, הרי אין כל רע בדבר אם תקום ועדת הנהלה, אשר תהיה כסו ועדה מתמדת או ועדת הועדות של העירייה, שהיא גם תתאם בין הועדות השונות, אני חושב שלא תהיה כל התנגדות לועדה כזאת, והדבר הזה לא יוכל להפריע למהליך הסדיר של המשק, אני שם את הדגש על כך, שאסור להעניק לשום ועדה את הסמכויות שהצעת הפקודה מציעה להעניקן.

אין יכול לקבוע כאן מסמרות כתשובה לשאלתו של מר חזני, אם הועדה חייבת להיות ועדה המורכבת ע"י רוב קואליציוני, או חייבת להיות מורכבת מבאי כוח כל הסיעות, אם תחייבו את העיריות להרכיב את ועדת ההנהלה מבאי כוח כל הסיעות, תפגמו ע"כ בכל הכוח והסמכות של מועצת העירייה, כי באותו רגע שהענינים יוכלו להסתדר בוועדת הנהלה פנימית, לא תהיה למועצת העירייה דעת הציבור, היום נהוג שישיבות העיריות פתוחות בפני הקהל, ודעת הקהל בכל זאת מחייבת את הנבחרים, אני מציע להשאיר את קביעת הרכב ועדת ההנהלה להחלטת כל מקום ומקום.

היו"ר ז, ספיר:

אנו מודים למר בן-עמי על הופעתו בפני הועדה,

אנו ממשיכים את הדיון בהצעת החוק לתיקון פקודת העיריות, תשי"ב - 1952.

א. פרי:

בקשר לסעיף 102(א)(2) (||), אני מציע לנסחו כדלקמן: "לגבי בנין המשמש למגורים - בשעור של אחוז מסויים מס ההכנסה שמשלם המחזיק, אשר תחליט עליו המועצה, בתנאי שלא יעלה על 30% מס ההכנסה,

מר רוטנברג:

בקשר לסעיף 102(א)(2) (||), התנאי המובא בסעיף זה אינו מעשי במציאות; הוא מחייב הגדלת המס לקרקע תפוסה למעלה מששועור הצורך, על כן, אני מציע למחוק את המלים "ובלד שהארנונה המוטלת על אדמה חקלאית במקום פלוני שבאזור העירייה לא תעלה על רבע מהארנונה המוטלת על קרקע תפוסה באותו מקום".

היו"ר י, ספיר:

כוונת התנאי הנ"ל הייתה גם מבחינת עידוד החקלאות וגם מבחינת הצדק האלמנטרי.

מר רוטנברג:

לפי החוק, המסים שייגבו מאדמה חקלאית יוצאו רק לצרכי החקלאות, אנו מציעים למחוק את התנאי המובא בסעיף, כי מתוך המצאות ראינו ששני הדברים אינם קשורים זה בזה.

מ. חזני:

לפי נוסח הסעיף הזה יוצא שהמס על קדמת חקלאית יכול להיות שווה למס המוטל על קרקע תפוסה, אני רוצה שיהיה כתוב בפירוש שאין הדבר כך.

קבלנו העתק סכתבו של דאג עיריית רמלה אל האפוטרופוס לנכסי נפקדים, אשר בו הוא תובע ממנו לספל בנקיון בורות השופכין בתחום נכסיו. אמנם הכתב נשלח לאפוטרופוס על נכסי נפקדים, אך מצאתי לנכון לכתוב לאפוטרופוס ולבקש ממנו להמציא לנו את חוזה רעתו בענין.

ע. אסף: איני עומד על כך שגובה המס הסוטל

על אדמה חקלאית יהיה צמוד לגובה המס הסוטל על אדמה חפוטת. אם הנסיון מראה כי ההצמדה הזאת אינה עומדת למבחן, אני מוכן לקבל סודר אחר, ואני חושב כי הסודר הנכון הוא זה הקשור לגורם חקלאי. אנו עדים לכך שמקומות חקלאיים טובהקים נכללים שלא בטובתם באיזור עירוני. אני מבין שבזכות המחוקק היתה, לא להזיק לאפשרות של קיום החקלאות, ואנו יכולים בפירוש להזיק באפשרות קיום החקלאות. מוטבתנו להגן על החקלאות, ועל כן, אני מבקש לחשוב על יזו שהיא הגבלה אשר תגן על החקלאות בפני מסים אשר יזכאה.

מר רוטנברג: אני מציע להשאיר זאת להחלטת שר

הפנים. בכל זאת, הממשלה הרי

מעוניינת להגן על החקלאות.

היו"ר י. ספיר: אני מבין שחברי ועדה לא מעטים

מעוניינים בהגבלה מסויימת. אם ההגבלה הטופיעה בהצעת החוק אינה פרקטית, צריכה להיות הגבלה אחרת, אשר חציין בפירוש שלגבי אדמה חקלאית לא יכולה להיות הצמדה לדבר שאין לו שייכות לחקלאות.

אני רוצה שיהיה ברור בניסוח החוק, כי איזה מס שלא משילים, המס טוטל על הקרקע מבלי כל החשבות בהכנסה המשווערת ימסה שעליה.

אני מציע להמטיק את הישיבה בנקודה

זו.

(הישיבה נועלה בשעה 11.45)